

UCHWAŁA NR XXXIII/212/2017
RADY POWIATU W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM

z dnia 26 czerwca 2017 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2016 rok

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 3a i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 814 z późn. zm.) oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 697), uchwała się:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2016 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady
(-)
Jacek Gross

Uzasadnienie

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 44/2011 Starosty Nowodworskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 697) do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Przedmiotowa uchwała została przygotowana zgodnie z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2024”, obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), cel strategiczny CS.2.1. Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki, cel operacyjny: CO.2.1.2. Aktywizacja wykluczonych społecznie.

Mając powyższe na uwadze, zasadne jest podjęcie uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2016 r.

Przewodniczący Rady

(-)

Jacek Gross

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIII/212/2017
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 26 czerwca 2017 r.

**SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA
RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA 2016 ROK**

Nowy Dwór Gdański, czerwiec 2017 r.

System pieczy zastępczej jest zespołem osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo–wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organizacji administracji rządowej. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 44/2011 Starosty Nowodworskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 76 ust. 4, pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017, poz. 697) organizator rodzinnej pieczy zastępczej składa staroście i radzie powiatu roczne sprawozdanie z efektów pracy w zakresie organizacji pieczy zastępczej.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. W związku, z czym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim utworzono Zespół rodzinnej pieczy zastępczej, który jest koordynowany przez Dyrektora jednostki. Zespół składa się ze specjalisty pracy z rodziną oraz trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, inspektora ds. świadczeń oraz podinspektora ds. usamodzielnień i egzekucji należności.

Pieczka zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny biologicznej lub gdy nie jest to możliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. System pieczy zastępczej ma na celu przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Przede wszystkim piecza zastępcza ma na celu zaspokojenie potrzeb

emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Art. 34 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje dwie formy sprawowania pieczy zastępczej:

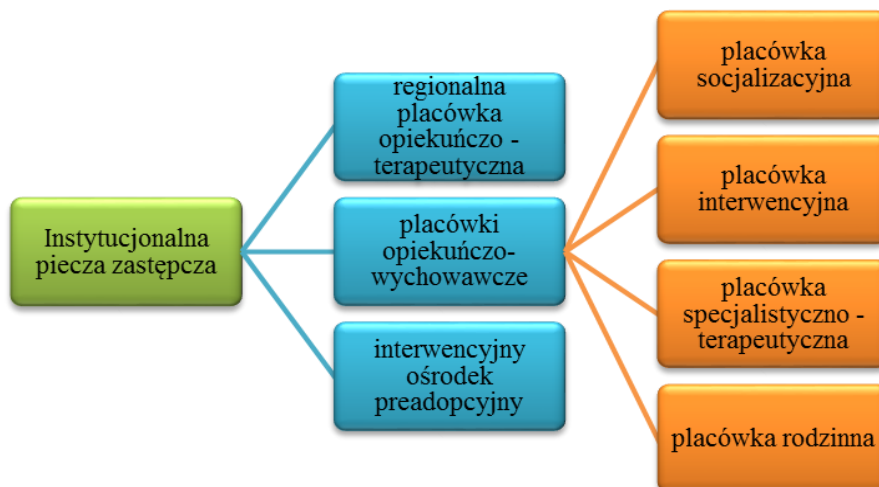
- rodzinna;
- instytucjonalna.

Schemat rodzinnej pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Schemat instytucjonalnej pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Podstawową i najbardziej optymalną formą pomocy dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodziców biologicznych jest umieszczenie go w rodzinie zastępczej.

Zespół rodzinnej pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2016 roku ściśle współpracował z **52 rodzinami zastępczymi**, w których przebywało łącznie **102 dzieci**. Podział rodzin i ilość dzieci w nich umieszczonych przedstawia poniższa tabela.

Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej

Typ rodziny zastępczej	Ilość rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona	34	54
Niezawodowa	11	16
Zawodowa w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	6	24
Rodzinny Dom Dziecka	1	8
razem	52	102

Źródło: opracowanie własne

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych z podziałem na wiek

Wiek dziecka	Liczba dzieci
0-3	19
4-6	15
7-13	37
14-18	23
Powyżej 18	8
razem	102

Źródło: opracowanie własne

W 2016 roku postanowieniem sądu rodzinnego ustanowiono **7 nowych rodzin zastępczych**, w tym 6 spokrewnionych i 1 niezawodowa. Z czego jedna z rodzin spokrewnionych została rozwiązana na skutek uchylecia przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowienia o umieszczeniu dwójki dzieci w rodzinie zastępczej. Następnie w wyniku rozwiązania

porozumienia pomiędzy Powiatem Nowodworskim a Miastem Elbląg z 1 rodziną, która pełniła funkcję rodziny zastępczej zawodowej dla Miasta Elbląg, zakończono współpracę. Natomiast 1 rodzina zastępcza spokrewniona zamieszkała na terenie innego powiatu. Wsparciem specjalisty pracy z rodziną zostały objęte 2 rodziny zastępcze z terenu powiatu elbląskiego, które pełnią funkcję rodziny zastępczej dla dzieci z terenu powiatu nowodworskiego. W październiku 2016 roku rodzina zastępcza niezawodowa została przekształcona w pogotowie rodzinne, natomiast rodzina zastępcza pełniąca dotychczas funkcję pogotowia rodzinnego została przekształcona w rodzinę zastępczą zawodową.

Na terenie powiatu nowodworskiego większość rodzin zastępczych to rodziny spokrewnione z dzieckiem. Przewaga rodzin zastępczych spokrewnionych nad niezawodowymi i zawodowymi wynika z tego, iż już od dłuższego czasu organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zmagają się z problemem braku kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego. Poza tym sądy rodzinne wydając postanowienia o umieszczeniu w rodzinie zastępczej kierują się dobrem dziecka i orzekają o umieszczeniu dzieci w najbliższej rodzinie, przeważnie dziadków, rodzeństwa, wujostwa.

Na terenie powiatu nowodworskiego nie funkcjonuje żadna rodzina zastępcza specjalistyczna, która posiadałaby odpowiednie kwalifikacje do opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz nad małoletnimi matkami. Rodzina specjalistyczna nie może jednocześnie opiekować się dziećmi niepełnosprawnymi oraz niedostosowanymi społecznie. Sprawując opiekę nad dzieckiem niedostosowanym społecznie rodzina zastępcza powinna posiadać szeroką wiedzę dotyczącą zjawisk patologicznych oraz znać tryb postępowania przed sądem rodzinnym i nieletnich oraz z kuratorem. Natomiast zajmując się dzieckiem z niepełnosprawnością bądź z innymi dysfunkcjami rozwojowymi rodzice zastępczy powinni przejść odpowiednie szkolenia z zakresu kompleksowej pomocy dziecku, a także znać zagadnienia z zakresu rehabilitacji. Powinni również orientować się w zakresie organizacji i instytucji udzielających pomocy takim dzieciom.

W 2016 roku w pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego przebywało **15 dzieci pochodzących z innych powiatów**. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pełnił kontrolę merytoryczną nad rodzinami, w których te dzieci przebywały. Natomiast finansowanie pieczy odbywało się na podstawie zawartych porozumień. Porozumienia pomiędzy powiatami były również zawarte w przypadku dzieci pochodzących z terenu powiatu nowodworskiego,

które umieszczone są w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Tak więc, Powiat Nowodworski w ramach zawartych porozumień ponosił wydatki związane z pobytem **25-ro dzieci** w pieczy zastępczej **poza terenem powiatu**.

Nasze dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

L.p.	Jednostka	Ilość dzieci
1.	Powiat Malborski	2
2.	Miasto Szczecin	1
3.	Powiat Toruński	1
4.	Powiat Gdański	3
5.	Powiat Wałbrzyski	1
6.	Miasto Łódź	1
7.	Gmina Miasto Gdańsk	2
8.	Powiat Sztumski	3
9.	Powiat Jędrzejowski	1
10.	Gmina Miasto Elbląg	5
11.	Powiat Starogardzki	3
12.	Powiat Elbląski	2
	Razem	25

Źródło: opracowanie własne

W 2016 roku **9-ro dzieci opuściło system pieczy zastępczej**. Przyczyny opuszczenia pieczy zastępczej przedstawia poniższa tabela.

Przyczyny opuszczenia przez dzieci pieczy zastępczej w 2016 roku

L.p.	Przyczyna	Ilość dzieci
1.	Powrót do rodziny biologicznej	7
2.	Umieszczenie w Hospicjum im. Św. Wawrzyńca w Gdyni	1
3.	Adopcja	1
	Razem	9

Źródło: opracowanie własne

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W 2016 roku Powiat Nowodworski prowadził placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków. Placówka funkcjonowała w ramach zadania zleconego. Prowadzenie placówki zostało zlecone Fundacji „Rodzinny Gdańsk”.

W okresie sprawozdawczym do placówki zostało przyjętych 6 nowych wychowanków. Troje z nich to rodzeństwo, które opuściło rodzinę zastępczą zawodową o charakterze pogotowia rodzinnego. Natomiast pozostała trójka to również rodzeństwo, które zostało przeniesione z placówki opiekuńczo – wychowawczej w Liniewku Kaszubskim. Natomiast 4 wychowanków ze względu na osiągnięcie pełnoletniości opuściło placówkę. Z czego 2 z nich skorzystało z możliwości zamieszkania w Mieszkaniach Chronionych prowadzonych przez Powiat Nowodworski.

W 2016 roku czwórka dzieci przebywała w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza terenem powiatu nowodworskiego. Wydatki za pobyt dzieci w placówkach, na podstawie zawartych porozumień, pokrywał Powiat Nowodworski.

Dzieci umieszczone w placówkach poza terenem Powiatu Nowodworskiego

L.p.	Placówka	Ilość dzieci	Jednostka prowadząca
1.	SOS Wioska Dziecięca Karlino	1	Powiat Białogardzki
2.	Placówka Socjalizacyjna w Malborku	1	Powiat Malborski
3.	Regionalna Placówka Opiekuńczo Terapeutyczna w Dębnie	1	Urząd Marszałkowski Województwa
4.	Dom Dla Dzieci w Kwidzynie	1	Powiat Kwidzyński
Razem		4	

Źródło: opracowanie własne

W 2016 roku Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim oraz specjalista pracy z rodziną brali udział w posiedzeniu zespołu dokonującego analizy i modyfikacji planu pracy oraz oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego w Nowym Dworze Gdańskim.

**REALIZACJA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY
I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Kwalifikowanie kandydatów, szkolenia, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, wydawanie opinii o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W 2016 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim wydało zaświadczenia kwalifikacyjne dla 5 osób zgłaszających chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Osoby te w 2015 roku ukończyły szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą. Spełniali warunki by zostać rodziną zastępczą niezawodową i mają motywację i predyspozycje by właściwie pełnić powierzoną im funkcję. Natomiast dla rodzin zastępczych spokrewnionych, które decyzją sądu już funkcjonowały, zorganizowano szkolenie na podstawie programu „PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza”, które ukończyło, z wynikiem pozytywnym 7 osób. Osoby te uzyskały świadectwa ukończenia szkolenia, które zostały przekazane do sądu.

W 2016 roku pozyskano jednego kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, który szkolenie rozpocznie w roku 2017. W grudniu 2016 roku decyzją sądu rodzinnego zostały utworzone dwie rodziny spokrewnione, w związku, z czym osoby prowadzące rodziny zastępcze zostaną przeszkolone w 2017 roku.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wydali, na wniosek sądu, 4 opinie dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i 1 opinię dotyczącą kandydata na rodzinę zastępczą niezawodową. Obie opinie były pozytywne.

Zapewnianie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka

Wszystkie nowopowstałe rodziny zastępcze zostały przebadane psychologicznie pod kątem predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

w przypadku rodzin zastępczych już funkcjonujących opinia psychologiczna wydawana jest co dwa lata. Łącznie w 2016 roku wydano **45 opinii psychologicznych**. Opinie te zostały wystawione przez psychologa, który posiada, co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie oraz 2 – letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

Ponadto organizator rodzinnej pieczy zastępczej dodatkowo, również, co dwa lata zleca przeprowadzenie badań pedagogicznych funkcjonujących już rodzin zastępczych. W związku z tym w 2016 roku wydano **24 opinie pedagogiczne**.

Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2016 roku zorganizowało konferencję i szkolenie dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinny dom dziecka. Konferencja pt. „Psychopatologia okresu dojrzewania” została zorganizowana w dniu 25 listopada 2016 r. Wzięło w niej udział **39 osób** prowadzących rodzinę zastępczą. Spotkanie odbyło się w Sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim. W trakcie spotkania poruszono problem samookaleczeń, który w większości dotyka grupę nastolatków. Autoagresja przybiera różne formy i może wynikać z nieumiejętności radzenia sobie z emocjami. Tematyka spotkania objęła formy i przyczyny samookaleczeń, terapię oraz profilaktykę. Spotkanie poprowadził psycholog z wieloletnim doświadczeniem. Zamiarem prowadzącego było ukazanie, iż autoagresja jest formą wołania o pomoc. Wczesne zauważenie problemu i właściwa reakcja może zapobiec podejmowaniu przez dzieci i młodzież prób samobójczych.

Następnie w dniu 13 grudnia 2016 roku w Żuławskim Parku Historycznym w Nowym Dworze Gdańskim odbyło się szkolenie z zakresu „Uzależnień oraz problemów rodziny dotkniętej przemocą i uzależnieniami”, w którym wzięło udział **41 osób** prowadzących rodzinę zastępczą. Szkolenie zostało przeprowadzone przez pracowników Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Specjaliści terapii uzależnień poruszyli takie zagadnienia, jak: czym jest uzależnienie, jakie są jego przyczyny, objawy i fazy. Przedstawiono również uzależnienia, z jakimi zmagają się młodzież m.in. hazard, komputer, Internet. Skoncentrowano się na zagadnieniach dotyczących postaw rodzicielskich,

współzależnienia rodziców. Przedstawiono i szczegółowo omówiono zasady skutecznej rozmowy z dzieckiem oraz sposoby bezkonfliktowego wyrażania uczuć.

Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka wsparcia, w szczególności w ramach grup wsparcia

W roku 2016 zorganizowano dla rodzin zastępczych grupę wsparcia. Spotkania odbywały się średnio dwa razy w miesiącu i trwały po 45 minut. Z tej formy wsparcia skorzystało łącznie **15 osób**. Spotkania prowadzone były przez socjoterapeutę. Dawały one możliwość zbudowania forum wzajemnej wymiany doświadczeń, otrzymania wsparcia i poczucie wspólnoty problemu. Spotkania odbywały się od marca do grudnia.

Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej również miały możliwość skorzystania ze spotkań grupy wsparcia, jako formy pomocy. Spotkania były prowadzone przez psychologa. Łącznie w 2016 roku w grupach wsparcia wzięło udział **15 dzieci**, które podzielone były na dwie grupy wiekowe.

Zarówno prowadzący rodzinę zastępczą jak i dzieci, biorący udział w spotkaniach zostali wytypowani przez pracowników Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej.

Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym pomoc prawną w szczególności z zakresu prawa rodzinnego

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej daje rodzinom zastępczym i dzieciom w nich umieszczonym możliwość korzystania z porad specjalistycznych, w tym psychologa i prawnika. Osoby chcące skorzystać z tej formy pomocy muszą udać się do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, leżącego w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Z tej formy pomocy w 2016 roku rodziny zastępczej skorzystały **42 razy**. W tym z pomocy psychologa **20 razy**, natomiast z porad prawniczych **22 razy**. Na spotkania ze specjalistami rodziny zastępcze były kierowane przez pracowników Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod wychowawczych, modyfikowania planu pomocy dziecku, oceny stanu zdrowia i aktualnych potrzeb dziecka oraz oceny zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej. Okresowej oceny sytuacji dziecka dokonuje się na posiedzeniu zespołu, na które zapraszani są w szczególności: prowadzący rodzinę zastępczą, pedagodzy i nauczyciele, asystenci rodzin, pracownicy socjalni, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego oraz rodzice biologiczni dziecka. W przypadku dziecka do trzeciego roku życia okresowej oceny dokonuje się co trzy miesiące, a w przypadku dzieci starszych co 6 m-cy. W 2016 roku dokonano **175 ocen sytuacji dziecka**. Ponadto organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał ocen rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. W 2016 roku Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał **21 ocen rodzin**. Wszystkie zakończyły się wynikiem pozytywnym. Dla każdego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zostały sporządzane plany pomocy dziecku. Pracownicy Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej w 2016 roku sporządzili **17 nowych planów pomocy dziecku** oraz **74 modyfikacji** planów wcześniej sporządzonych.

Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek zgłaszania dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcji, celem wszczęcia procedury adopcyjnej. W 2016 roku do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku przesłano **5 kart dziecka z uregulowaną sytuacją prawną**. W wyniku, czego dwoje dzieci zostało zakwalifikowanych do adopcji. Odbyły się już 2 spotkania z przyszłymi rodzicami adopcyjnymi. Będzie to adopcja zagraniczna, która najprawdopodobniej zakończy się w pierwszym półroczu 2017 roku. Natomiast w przypadku trójki dzieci, zarówno opiekunowie zastępczy, jak i dzieci powyżej 13 roku życia, nie wyrazili zgody na poszukiwania nowej rodziny. **W przypadku jednego dziecka procedura adopcyjna**

rozpoczęta w 2015 roku zakończyła się pod koniec grudnia 2016 roku. Sąd wydał postanowienie o całkowitym przysposobieniu dziecka przez rodzinę adopcyjną.

Prowadzenie akcji promującej rodzicielstwo zastępcze

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej promował ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez umieszczanie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze, rozpowszechnianie ulotek informacyjnych dotyczących warunków, jakie kandydaci muszą spełniać.

Ponadto zorganizowano 2 projekty popularyzujące rodzicielstwo zastępcze:

- Wyjazd do „Dinoparku” w Malborku – impreza miała na celu nie tylko promocję rodzicielstwa zastępczego, ale również integrację środowiska zastępczego.
- Organizacja zabawy choinkowej dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych pod hasłem „Mikołaj i ja”

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 46 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przekazywał do Starosty Nowodworskiego oraz do Sądu Rejonowego w Malborku na bieżąco uaktualniany rejestr rodzin zastępczych.

KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, objął większość rodzin zastępczych opieką koordynatora. Natomiast w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zadania koordynatora wykonywał specjalista pracy z rodziną.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnia trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wymiarze pełnego etatu. Ilość rodzin zastępczych objętych pomocą jednego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2016 roku nie przekraczała ustawowego limitu 15 rodzin.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej planują i organizują pracę własną, wytyczają zadania priorytetowe i skupiają uwagę na rezultatach, które chcą osiągnąć. Praca każdego z koordynatorów oparta jest o plan pracy, który tworzony jest kwartalnie. Natomiast sprawozdania z realizacji planu pracy koordynatorzy składają, co miesiąc.

Koordynatorzy zatrudnieni w Zespole rodzinnej pieczy zastępczej posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, dzięki czemu mogą efektywnie realizować zadania nałożone przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowywanie, we współpracy z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 4) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka w nawiązaniu wzajemnych kontaktów;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Pomoc rodzinom zastępczym w prawidłowej realizacji zadań polegała przede wszystkim na:

- 1) pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów poprzez nawiązywanie kontaktów z instytucjami wspierającymi rodzinę;
- 2) pomocy w pisaniu wniosków o jednorazową pomoc finansową;
- 3) pozyskiwaniu informacji dotyczących sytuacji życiowej rodzin biologicznych;
- 4) ustalanie kontaktów dziecka z rodziną biologiczną, zapewnianie miejsca spotkań, a w razie konieczności obecność na tych spotkaniach;
- 5) reagowanie na niepokojące sygnały przekazywane przez inne instytucje.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonują swoją pracę w systemie zadaniowym. Pozwala to na dużą mobilność i dostosowanie się do potrzeb rodzin zastępczych, bez względu na godzinę, czy dzień tygodnia. Koordynatorzy realizują swoje zadania poprzez wizyty w terenie, odwiedzają rodziny zastępcze, gdzie prowadzą rozmowy na temat ewentualnie występujących problemów opiekuńczo – wychowawczych, zdrowotnych czy edukacyjnych. Z każdej wizyty w środowisku domowym rodziny zastępczej sporządzana jest informacja z przebiegu wizyty, której treść jest akceptowana przez rodzinę zastępczą.

Pracownicy Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi a także organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta polegała na wymianie doświadczeń i podejmowaniu wspólnych wysiłków na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, na wniosek organizatora rodzinnej pieczy zastępczej sporządzali opinie dotyczące wniosków złożonych przez rodziny zastępcze o jednorazową pomoc finansową. W 2016 roku sporządzono 15 opinii na podstawie, których przyznano dofinansowania do: wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania, zakupu rzeczy niezbędnych w związku z przyjęciem dziecka do rodziny, przeprowadzenia niezbędnego remontu, zakupu odkurzacza oraz zatrudnienia pomocy do opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinnym domu dziecka.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek składania do sądu półrocznych sprawozdań dotyczących funkcjonowania rodzin zastępczych. Koordynatorzy sporządzają

sprawozdania dla każdej rodziny zastępczej. W tym celu, w przypadku wszystkich dzieci realizujących obowiązki szkolny, bądź uczęszczających do przedszkoli i żłobków, czy też kontynuujących naukę wystąpiono do placówek wnioskami o sporządzenie pisemnych opinii.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej działając z pełnomocnictwa Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim dochodzili na rzecz małoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej **świadczeń alimentacyjnych** od rodziców biologicznych. Łącznie w 2016 roku wystąpiono z **5 wnioskami**, gdzie sąd nałożył na rodziców obowiązek alimentacyjny.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalista pracy z rodziną na bieżąco podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe. Pracownicy Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej, obok samokształcenia, brali udział w szkoleniach z zakresu:

1. „Sposoby postępowania w sytuacjach kryzysowych” – 14.04.2016 r. w Gdańsku.
2. „Ku dorosłości – o trudnościach w adolescencji” – 07.10.2016 r. w Kartuzach.
3. „Psychopatologia okresu dojrzewania” – 25.11.2016 r. w Nowym Dworze Gdańskim.
4. „Uzależnienia oraz problemy rodziny dotkniętej przemocą i uzależnieniami” – 13.12.2016 r. w Nowym Dworze Gdańskim.

W swojej pracy koordynatorzy napotykali szereg problemów, z którymi borykały się rodziny zastępcze. Miały miejsce sytuacje, kiedy to koordynator miał ogromny problem w nawiązaniu współpracy z rodziną zastępczą, gdyż osoby prowadzące rodzinę zastępczą unikały kontaktów, nie odbierały telefonów, był problem z zastaniem ich w miejscu zamieszkania. Każdorazowo problem zgłaszany był do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej sądu.

Napotkane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej problemy oraz sposoby rozwiązania

L.p.	Problem	Sposób rozwiązania
1.	Występowanie u dzieci problemów zdrowotnych, emocjonalnych, zaburzeń zachowania	- kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych, - współpraca z psychologami, pedagogami, wychowawcami; - indywidualne rozmowy wspierające; - udział w grupie wsparcia dla dzieci; - mobilizowanie rodziców zastępczych do podnoszenia swoich kompetencji;
2.	Problemy edukacyjne dzieci	- mobilizowanie do udziału w grupie wsparcia dla dzieci, - indywidualne rozmowy motywujące, - kierowanie do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej celem przeprowadzenia badań i wydania opinii;

		- współpraca z rodziną zastępczą w celu udziału dziecka w korepetycjach;
3.	Sytuacje kryzysowe (choroby, ryzyko wypalenia, problemy w funkcjonowaniu rodziny, problemy finansowe)	- zorganizowanie pomocy specjalistycznej, w tym prawnej; - pomoc psychologiczna, grupy wsparcia; - mobilizowanie rodziców zastępczych do podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji; - pomoc w sporządzaniu pism do różnych instytucji;
4.	Udział jednej z wychowanek pieczy zastępczej w czacie internetowym o charakterze seksualnym	- rozmowa z małoletnią; - zabezpieczenie laptopa małoletniej przez funkcjonariuszy KPP oraz skierowanie sprawy do Sądu; - wizyta psychologa w miejscu zamieszkania dziewczynki; - skierowanie prowadzącej rodzinę zastępczą do udziału w „Szkole dla rodziców”;
5.	Podejrzenie lub występowanie w przeszłości, przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej wykorzystywania seksualnego	- złożono do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na tle seksualnym; - rozmowa koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalisty pracy z rodziną z prowadzącą rodzinę zastępczą oraz przedstawienie oferty terapeutycznej; - konsultacje psychologiczne w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
6.	Problemy w relacjach pomiędzy rodziną zastępczą a rodzicami biologicznymi dziecka	- współpraca z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi; - udzielanie informacji na temat możliwości prawnych; - mediacje;
7.	Utrudniony kontakt osobisty z rodziną zastępczą	- wezwanie do siedziby Organizatora celem przeprowadzenia rozmowy mobilizującej; - motywowanie do udziału w szkoleniach mających na celu podnoszenie kwalifikacji i kompetencji; - nawiązanie współpracy z innymi instytucjami m.in. kurator rodzinny;
8.	Zgłaszane sygnały dotyczące higieny i zachowania czystości w miejscu zamieszkania.	- zaproszenie na rozmowę celem wyjaśnienia sytuacji; - przeprowadzenie rozmowy dyscyplinującej; - zaostrenie kontroli; - zasugerowano odświeżenie pomieszczeń, pomalowanie ścian, remont w kuchni;
9.	Przeszczep szpiku kostnego wychowanek pieczy zastępczej	- wdrożenie pomocy psychologicznej; - rozmowy motywujące i wspierające; - pomoc finansowa;
10.	Brak konsekwencji i konkretnych wymagań wobec dzieci	- przeprowadzenie rozmowy wspierającej; - udział rodziców zastępczych w grupie wsparcia; - uczestnictwo w szkoleniach podnoszących kompetencje wychowawcze; - współpraca z asystentem rodziny;

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej za 2016 rok.

W 2017 roku organizator rodzinnej pieczy zastępczej w swojej pracy będzie kładł większy nacisk na:

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, przede wszystkim rodziny specjalistycznej, która miałaby odpowiednie kwalifikacje do podjęcia się opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym.
3. Rozszerzenie poradnictwa specjalistycznego – zatrudnienie specjalisty w dziedzinie psychologii dziecięcej.
4. Wzmocnienie działań mających na celu powrót dzieci do rodziców biologicznych.
5. Kontynuację grup wsparcia dla dzieci i rodzin zastępczych.
6. Zorganizowanie warsztatów dla rodzin zastępczych celem podniesienia kompetencji wychowawczych.
7. Podnoszenie kwalifikacji funkcjonujących rodzin zastępczych.
8. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej.

Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2016 rok zostało opracowane na podstawie rocznego sprawozdania z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W sprawozdaniu zostały ujęte również efekty pracy specjalisty pracy z rodziną.

Sprawozdanie sporządził:
Specjalista pracy z rodziną
Anna Kwirant

Sprawozdanie zatwierdził:
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim

Dorota Betkier